

DE TRIBUNE

Redactieadres:

D. J. WIJNKOP, P.ctoriusplein 31
Amsterdam.**SOC. DEM. WEEKBLAD**

Administratieadres:

Lijnbaansgracht 304^A
Amsterdam.**· VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG. ·**Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd.
Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct.Advertentiën per regel 10 cent. Bij abonnementen speciaal
tarief.**Orgaan van de
Soc.-Dem. Partij**Redactie: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOP.INHOUD: Steun voor de verkiezingen. — Een nieuwe
militaire vloedgolf. — Politiek en Polemieck. — De S. D.
A. P. te Amsterdam in 1912. — De vaderlandsliefde
onzer bourgeoisie. — De drijfkracht van het Imperialisme.
— Van de Afdelingen. — Kongresvoorstellen. —
Korrespondentie. — Advertentiën.

Steun voor de Verkiezingen.

**Een woord van het Partijbestuur tot leden
en geestverwanten.)**

Onze partij komt tot u om steun voor het socialisme in den verkiezingsstrijd. De eerstkomende vier maanden zullen meerdere agitatie, meerdere propaganda voor het Socialisme vergen, niet alleen van ieder onzer persoonlijk, maar ook van onze partij als geheel. En reeds nu komen we beslag leggen op al uw werkkraft, al uw toewijding in dien voor ons zoo moeilijken strijd.

Moeilijk vooral, omdat alle andere partijen daarbij de weerkracht der arbeidersklasse zullen verslappen. Concentratie en coalitie zullen de antithese naar voren schuiven, trouw daarin bijgestaan door de Arbeiderspartij.

De eenige partij, die den strijd van den arbeid tegen het kapitaal onverzoenlijk zal voeren, zal zijn de Soc. Dem. Partij.

De eenige partij, die den strijd even fel zal aanbinden tegen liberaal en klerikaal, het zal de onze zijn. De eenige partij, die de arbeidersklasse den weg zal wijzen tot haar bevrijding langs den eenig mogelijken, snellen weg, het zal al wederom zijn onze kleine S. D. P.

We zullen daarbij stuiten op leugen en verdachtmaking, op hoon en laster, op wat niet al; het zal ons niet kunnen weerhouden, de vaan der sociaal-democratie hoog te houden. Het zal ons niet kunnen beletten, de arbeiders toe te roepen, geen vertrouwen te stellen in burgerlijke partijen.

Onze strijd zal gaan tegen het clericalisme en tegen het liberalisme, tegen het syndikalisme en tegen het revisionisme. Tegen de vertegenwoordigers der grootindustrie, zoowel als tegen de vertegenwoordigers van kleine burgerij en middenstand, zullen we de eischen plaatsen der arbeidersklasse, maar ook zullen we ons stellen tegenover de arbeiderscandidaten, die hun oude eischen hebben laten vallen, die het socialisme en zijn strijd verloochenen, die meenen onze klasse sterker te kunnen maken, door vertrouwen op en toegevendheid aan deelen der bourgeoisie.

't Is de sociaal-democratie, die thans uw steun vraagt, de steun van u, onze leden, van u, onze geestverwanten. Noodig is ze, in ons arme land, met zijn nog zoo weinig ontwikkelde arbeidersklasse, op allerlei manieren misleid en van het ware socialisme afgehouden. Noodig, driedubbel noodig, voor een kleine partij als de onze, met zijn nog zoo gering aantal leden, nog niet in staat overal te spreken tot de arbeidersklasse, nog niet in staat overal te trachten het inzicht, dat komen moet, te brengen. Elke steun, dien ge ons onthoudt, vertraagt de komst van het socialisme.

In vele plaatsen zal het ons toch reeds mogelijk zijn, kandidaten te stellen. Gekozen zal er nog niet een worden. Maar die candidaatstelling zal de gelegenheid bieden tot meerdere propaganda, zal althans een aantal arbeiders de oogen openen voor het

socialisme, voor den strijd om een nieuwe maatschappij. Het zal strijders werven, het zal socialisme kweken: 't zal onzen invloed, den invloed van het socialisme vergrooten en langzaam maar zeker zal met het komende inzicht ook groeien ons aantal, onze macht.

En met rotsvast vertrouwen op dat komende socialisme, met onverdroten ijver ondanks alle tegenspoeden zullen we ons werpen in dien strijd, niet enkelen, maar velen, als 't kan: allen. Weet wel, partijgenooten wat ge doet, zoo ge bij de pakken neerzit. Ge belet daarmee den groei van 't socialisme, ge belet daarmee de verheldering der inzichten onzer arbeidersklasse: gij, die den strijd der meeningen hebt te zoeken, om het goede inzicht te brengen.

Onze afdelingen en hun besturen zullen natuurlijk doen, wat zij met hun betrekkelijk klein aantal vermogen. En de leden zullen zich voor de plaatselijke actie hebben te organiseeren voor huisbezoek en colportage, voor brochureverkoop en verspreiding, voor alle organisatie en propaganda.

Daarnaast moet evenwel staan de algemeene propaganda der partij. Ons Partijbestuur moet u kunnen verschaffen de vlugschriften en bladen noodig voor die propaganda, moet kleine afdelingen kunnen bijstaan, moet kunnen doen debatteeren en spreken, waar dat noodig is.

O, we weten 't: niet alles zal kunnen. Maar met veel opoffering is veel mogelijk. Daarvoor is naast toewijding noodig financieele steun. Onze partij is ook arm. De contributies aan 't P. B. zijn voor de gewone uitgaven nauwelijks toereikende, laat staan voor deze buitengewone.

Daarom openen we van heden af een steunpenning voor de verkiezingen in ons blad. Elke week moeten we althans eenige bijdragen kunnen verantwoorden van onze leden, van onze lezers, van geestverwanten en vrienden onzer partij. Dan zal kunnen gedaan worden, wat mogelijk is, anders niet. Lijsten tot inning van steun zijn eveneens aan ons secretariaat verkrijgbaar. Zooals 't imperialisme zijn millioenen weet te vinden voor zijn strijd, zoo moeten wij de munitie garen voor den onzen, voor den grooten ontwikkelingskamp der sociaal-democratie. Wij moeten over vele jaren met voldoening kunnen neerzien op den tijd, waarin onze partij nog zoo klein was, maar waarin opoffering en toewijding vergoedde wat het aantal te kort schoot.

Allen op, voor de bewustmaking der arbeidersklasse!
Allen op tegen het kapitalisme, tegen volksverdomming en volksmisleiding, tegen verburgerlijking en verdoezeling.

Allen op, voor de sociaaldemocratie.

Voor het Partijbestuur,

J. C. CETON, *Secr.-Penm.*

Laings Nekstr. 33 A'dam.

Een nieuwe militaire vloedgolf.

De vorige week hebben wij er reeds op gewezen: Europa staat voor een nieuwe, alles overstelpende vloedgolf van militarisme.

Terwijl wij hier in ons landje — b.v. ook de arbeiders van N. V. V. en Arbeiderspartij — zoo knusjes bezig zijn met de aanstaande verkiezingen, daarbij zooveel mogelijk water in den socialistischen wijn gieten, om toch dit slappe vocht maar smakelijk te maken voor de liberalen, stijgt daarbuiten, buiten

de dijken en poldertjes van ons prutslandje, de vloed, die alles dreigt te verzwelgen.

Het is precies een tafereel als een anderhalve eeuw geleden in het lieve aardige land, dat toen de Republiek der Vereenigde Nederlanden heette. Ook toen was er een machtig gekwaak in den Hollandschen eendenvijver. Ook toen zaten patriotten en Oranjesmannen elkaar in de haren, als nu rechts en links. En middelerwijl zwollen over de grenzen reeds de krachten, die aan al het gekakel een eind vol schrik bereidden.

De toenmalige bezitters, die al plukharende zich zoo lekkertjes al rijker en rijker maakten — de welvaart der Hollandsche burgerij nam onafgebroken toe tot den Engelschen oorlog van 1780 — voelden, ook dit is een overeenkomst met nu, wel vaag, dat er iets groeide, waardoor hun heerlijkheid bedreigd werd. En ze beproefden daar dan ook iets tegen te doen. Ze speelden o zoo aardig soldaatje, richtten vrij-corpsen en wat dies meer zij op, zongen vaderlandsche liederen, net als nu weer gebeuren zal in dit Jubeljaar, kortom ze deden naar de mate van hun krachten, wat ze konden, om hun rustige eendekommetje, waar 't zoo gezellig kwaken was, te beschermen.

Maar toen de groote vloedgolf over de grenzen hoog genoeg gestegen was, toen stroomden de legers der sansculotten over de grenzen en uit was 't met de rust en 't geldverdiene. En toen kwam de Titan van het jonge moderne kapitalisme en maakte van de eendekom een vijvertje van zijn geweldig Rijk. Indië waar de heerlijkheid der Hollandsche bourgeoisie op had gerust, was verloren en de bourgeoisie sleepte de arbeiders, die zij door haar koloniale politiek gedurende eeuwen reeds had gedemoraliseerd en ten deele tot bedeeden vernederd, mee tot een diepte van ellende, waarvan het proletariaat nu nog de gevolgen ondervindt.

Hoe heette 't ook weer verleden week in 't hoofdorgaan der Arbeiderspartij? „Zelfs de regeeringen”, ja zelfs de regeeringen gingen inzien, dat 't zoo niet langer ging. Dat er, zoolong geen eind, dan toch een matiging bij de toerusting moest plaatsvinden, wilde het kapitalisme zelf niet de nadeelige gevolgen van een te ver, krankzinnig opgedreven militarisme ondervinden. En de goede Hugenholtz, de specialiteit der Arbeiderspartij op allerlei gebied, marine, buitenlandsche zaken, zelfs koloniën, verzekerde voor een jaar of zoo, dat het tijdvak van de wederzijdsche overeenkomsten tusschen de groote Staten ter beslechting hunner geschillen en, welhaast, ter matiging hunner toerusting stond aan te breken. Een nieuw tijdvak in de wereldgeschiedenis ving aan: aurea aetas, de Gulden Eeuw der collectieve contracten en der scheidsrechterlijke uitspraken. Zoo bang was de bourgeoisie alreeds geworden voor de arbeidersorganisatie, dat zij, liever dan 't gevaar te trotseeren, dat haar van het proletariaat, in de Kamer en buiten de Kamer, bedreigde, het op een accoordje wilde gooien. Binnenlandsche hervormingen en buitenlandsche arbitrage-verdragen; reformisme en pacifisme, ziedaar wachtwoorden, die volgens Hugenholtz dit nieuwe tijdvak zouden kenmerken. Laten wij er bij zeggen, dat grooteren dan Hugenholtz deze Gouden Eeuw al zagen schemeren.

De werkelijkheid is ietwat anders. Na deze internationale spanning, in den zomer van 1911 ontstaan tengevolge van het zenden van een Duitsche kannoneerboot naar de kust van Zuid-Marocco, den zoogenaamden »zet» van Agadir, waardoor de vrees bij het Fransche kapitalisme gewekt werd, dat Duitschland werkelijk van plan was een stuk van Marocco te bezetten, het Rijk dat de Fransche bourgeoisie als haar erfdeel beschouwde, na dien tijd van vrees en dreiging, van voorbereidingen voor de mobilisatie enz. toen de Limburgers elken morgen verwachtten, dat Pruisische regimenten in den nacht de grenzen overschreden hadden, kwam er een «verdrag» tusschen Duitschland en Frankrijk tot stand. Dat verdrag gaf, zooals bekend zal zijn Marocco definitief aan Frankrijk en schonk Duitschland een schadeloosstelling in Afrika, eenige honderdduizenden kilometers die eerst aan Frankrijk hadden behoord.

In alle officieele en officieuze organen werd toen verzekerd dat de betekenissen van die overeenkomst geweldig was. Niet alleen om wat zij inhield, maar vooral omdat zij 't eerste groote verdrag was, dat tusschen de beide staten sinds 1870 was gesloten. Het werd zoo voorgesteld, alsof die overeenkomst nu ook den weg had gebaad voor een betere verstandhouding in 't algemeen tusschen de beide landen. Zou eindelijk de wonde, in 1871 geslagen, voorgoed zijn geheeld? Zouden het Duitsche en het Fransche kapitaal voortaan vreedzaam samenwerken, zooals de Fransche en de Duitsche arbeiders reeds verbroederd zijn? Zouden de beide machtige militaire mogendheden van het vasteland er eindelijk toe overgaan hun krijgstoerusting te land althans op het vasteland ietwat te matigen, ze op hetzelfde peil te laten? Zien wij hoe 't gegaan is.

De vredessterkte van 't Duitsche leger was bij den wet van 't voorjaar 1905 — tijdens de eerste Marocco-crisis — verhoogd en wel zoo, dat dit leger in 1910 op voet van vrede 505000 man zou tellen. In 't voorjaar van 1911 — dus voor de tweede Marocco-crisis — werd een wet aangenomen, die weer in 5 jaar de sterkte zou brengen op 515000 man. Reeds een jaar daarna, na de Marocco-crisis bracht een nieuwe wet de sterkte al in 1905 op 544000 man, wat met vrijwilligers, officieren, enz. een totale legersterkte van 725000 man op voet van vrede beteekende. Maar het Duitsche militarisme is er niet tevreden mee geweest, die verhooging pas in drie jaar door te voeren. Reeds nu is, volgens goede berichten, die sterkte bereikt. En wat zien wij nu? Nog vóór Paschen zal een nieuw wetsvoorstel den Rijksdag bereiken, dat in de volgende 5 jaren de vredessterkte zal vermeerderen met 118000 man zoodat dan met officieren enz het Duitsche leger op voet van vrede zal tellen 865000 man. Dat wil zeggen, dat het aantal bajonetten, waarover dat leger in de naaste toekomst zal beschikken, op oorlogssterkte met honderdduizenden, met een miljoen mischien zal worden verhoogd, want elke versterking van de vredessterkte brengt natuurlijk een veel grootere verhooging van de oorlogssterkte mee.

De kosten van deze nieuwe legeruitbreiding zullen bedragen minstens 180 miljoen meer per jaar, want de Duitsche soldaat kost het Rijk 1500 M. per jaar. Hierbij moet men bedenken, dat de kosten van het Duitsche militarisme in zijn geheel nu reeds meer bedragen dan alle andere uitgaven des Rijks, namelijk bijna 1900 miljoen mark per jaar!

Is het te verwonderen, dat zich een soort van paniek van het Fransche militarisme en de Fransche bourgeoisie heeft meester gemaakt?

Het Fransche leger is, met de uiterste krachtpanspanning, gebracht op een vredessterkte van 559000 man, die in werkelijkheid maar 518000 bedraagt. Reeds in 1911 had Duitschland een vredessterkte van meer dan 600000 man met officieren enz. tegenover 543000 van Frankrijk. De Fransche bevolking blijft steeds meer achter bij de Duitsche, zoodat die afstand tusschen de beide legers automatisch groter zou worden. En nu komt eensklaps weer die overweldigende versterking van het Duitsche leger, die en op vredes- en op oorlogsvoet den afstand tusschen beide krachten onoverzienbaar maakt.

Zeker: er zou een middel zijn ook voor de Fransche bourgeoisie om alle oorlogstoerusting te land van Duitschland onschadelijk te maken. Dat zou zijn de afschaffing van het kazerne-leger, van het militarisme en de algemeene volkswapening. Maar die revolutionaire maatregel wil de Fransche bezittende klasse zoomin als eenige andere, omdat zij haar ondergang, het verlies van haar macht zou beteekenen. En dus tracht zij op andere manieren den afstand tusschen haar legermacht en dien van Duitschland wat minder groot te maken. Door vermeerdering van materieel, door alles wat beschikbaar is; soldaat te laten worden, door verlenging van den diensttijd enz. kortom door

verhooging van de persoonlijke, en de financieele lasten, door nieuwe honderden miljoenen en straffer aanhalen van het militarisme, door reactie, tracht zij dat doel te bereiken. In tien jaar is de Fransche oorlogsbegroting gestegen met 180 miljoen mark. In de eerstkomende jaren zal zij met honderden miljoenen stijgen.

En nog één ding zal de Fransche bourgeoisie ook beproeven: haar vrienden en bondgenooten, vooral Engeland en Rusland, over te halen hunnerzijds hun landmilitarisme te vergrooten. Geen twijfel, of zij zal daarin slagen, terwijl op de toerusting der grooten, die der kleinen als België, Nederland, Noorwegen enz. automatisch zullen volgen.

Zoo ziet de werkelijkheid er uit. De werkelijkheid van het imperialisme. Want het imperialisme der groote kapitaalsmachten, de behoefte om hun kapitalen te exporteeren en steeds grootere gebieden buitenlands te bezetten, dat is de drijfveer van dit alles.

Die vloedgolf van het militarisme rijst hooger en hooger.

Heel het bestaan der arbeidersklasse wordt door haar bedreigd. Alle sociale wetgeving brengt zij tot stilstand.

De arbeider, de partij der arbeiders, die dat niet inziet, is blind voor de werkelijkheid, blind voor eigen lot, blind voor het lot der klasse. Wij sociaal-democraten, wij van de S. D. P., zullen alles doen om hen ziende te maken. v. R

Politiek en Polemie.

Jour de Gloire! zoo heet het in het Fransch; op z'n Hollandsch glorierijke dag! Maar dat was het dan ook voor Mr. Troelstra, jongstleden Dinsdag, en wel op tweemaal wijze. Eerstens in de Tweede Kamer, ten tweede in de debatverg. te Rotterdam.

Als we van Mr. Troelstra's glorierijke dagen in het Parlement en in de volksvergadering spreken, dan weet elkeen direkt waar die glorie in bestaat. In het Parlement: de diplomatieke opkammerij van de liberalen, men zou ze ook leugenachtig kunnen noemen; in de volksvergadering: de openlijke opzweeping tegen het Socialisme, men zou het ook verdomming kunnen heeten. Welnu, jl. Dinsdag was Troelstra in zijn element, element van parlementair-begrensde politicus, bij wie diplomatenkunsten tegenover de machtigen met misleiding der massa's samengaat. Het spreekt vanzelf dat deze karakteristiek minder voor de persoon van Mr. Troelstra, dan voor de zaak van het revisionistisch opportunisme bedoeld is. Maar één ding moet men Troelstra geven, hij is een virtuoos, hij is een duizendkunstenaar in zijn vak, en hij mocht gezien worden jl. Dinsdag. Hij werd dan ook toegejuicht door de groot-kapitalistische kranten om zijn Kamer-optreden, en door zijn trouwe van-niets-wetende volgers in de Arb. Partij te Rotterdam.

Troelstra in de Kamer. In zijn Kamerrede dien Dinsdag zei hij, dat de liberalen voor Staatspensioen zijn. Hij zei het drie keer. Als drie leugens een waarheid maken, dan is het dus waar, dat de vrijzinnige concentratie staatspensioeneering wil. Maar elkeen die lezen kan, kan in het concentratie-program lezen, dat zij slechts willen minimale staatsuitkeeringen aan behoefigen — dus andere regeling van armenzorg — plus van staatswege bevorderde, «vrijwillige» verzekering. Geen staatspensioen dus, dat wil zeggen recht van bestaan voor de oude en invalide arbeiders uit pensioen van de Staat, maar: de arbeiders zullen zelf voor hun ouden dag moeten sparen! En dat noemt Troelstra Staatspensioen!*)

Geen wonder dat de kranten, de groot-kapitalistische wel te verstaan, de volgende morgen vol stonden van lof voor de «verstandige woorden» van Mr. Troelstra, en dat ze hem boven de klerikaal Aalberse een pluimpje gaven. De ondergrond daarvan is; dat ze zèer terecht inzien, wat het proletariaat in Nederland nog maar te weinig doorschouwt, dat met Mr. Troelstra valt te praten, of te «scharrelen» zooals hij hetzelfde hoogst elegant in zijn Kerstrede te Amsterdam uitdrukte.

Zoo de dag zoo de avond! Als men bij dag de liberalen staat aan te prijzen kan men 's avonds het Socialisme niet propageeren. En zoo was het dan ook. Troelstra sprak te Rotterdam, Rotterdam I notabene waar de zittende afgevaardigde de bekende organisator van de vrijzinnige concentratie is, de befaamde verrader van de zaak van het A. K., de heer Goeman Borgesius. Maar Troelstra deed zelfs geen poging om de Kiesrecht-«strijd» der

*) Volkomen konsekvent stemde de S. D. fractie dan ook jl. Donderdag voor het amendement-Tydemans-Borgesius-Drucker verdedigd door de aarts-konservatief Tydemans, dat Staatspensioen voor arbeiders onmogelijk wilde maken door in de plaats daarvan een noodvoorziening voor oude fatsoenlijke 70-jarige burgers en arbeiders te stellen. Nog eens: En dat noemt Tr. Staatspensioen!

liberalen te ontmaskeren. En geen wonder! De politiek der Arb. Partij is nu eenmaal zoo reformistisch en anti-klerikaal dat als Spiekman er in dat district niet doorgehaald wordt door de liberalen, dan moet de liberaal er doorgehaald worden door de S. D. A. P. Zeer teekenend verdeelde Troelstra dan ook het kiezerskorps in klerikalen en «anderen», niet-klerikalen. Natuurlijk bidden de S. D. A. Pers hard dat Spiekman het zeteltje krijgt, maar zoo niet hij, dan maar de liberaal, de andere «andere». Van klassenstrijd geen sprake meer.

Wijnkoop kwam met Troelstra in debat. Hij wees behalve op de kiesrechtwestie en het staatspensioen, op de openbare school door Arb. Partij en liberalen gelijkelijk verzwakt, op het «nobeles» militarisme van Hugenholtz en Van der Goes en de steun der liberalen aan de oorlogs-minister Colijn, hij wees op het principiëel verraad der liberalen aan de sociale wetgeving en op zooveel meer. Evenwel Mr. Troelstra voerde de ergste kwesties in zijn antwoord niet eens aan: kiesrecht, militarisme. En in de onderwijskwestie stelde hij het voor alsof het standpunt van de verplichte Staatsschool een rariteit in plaats van het gangbare standpunt in de Internationale was.

De methode-Kunschak. Wat was evenwel Troelstra's groote wapen? Wel, arbeiders, laten we het ronduit zeggen: Hetzelfde wapen waarmee Lueger zoovele jaren de scepter zwaaide in de christelijk-sociale partij te Weenen; hetzelfde wapen waarvan de gevierde socialistische agitator Franz Schuhmeijer onlangs het slachtoffer werd, toen hij neergeschoten werd door de kogel van de verdwaasde christelijk-sociale arbeider Kunschak. In plaats dat Mr. Troelstra, zooals zijn plicht is als socialist en demokraat, de Rotterdamsche proletariërs dien avond voorlichtte over het Socialisme, en argument tegen argument stelde om zijn zaak te verdedigen, zweept hij de kennis-en-vrijheid-zoekende arbeiders op tegen het socialisme en zijn verdedigers. Hij stelde de zaak als een personenkwestie voor, waarbij hij natuurlijk als «opofferend» strijder en zijn tegenstander als «vervloekt» individualist fungeerde. En al kan Mr. Troelstra dan de massa's niet meer naar het socialistisch inzicht leiden, dit, deze verdwazing, deze verdierlijking durven we gerust zeggen, kan hij hun nog opperbest brengen. Daartoe reiken zijn krachten nog wel.

Het einde was dan ook, dat toen Wijnkoop, zooals hem stilzwijgend gewaarborgd was en zooals elk spreker steeds moet eischen, voor dupliek op het podium verscheen, door de opzweeping van Troelstra onder zijn vooraanzittende getrouwen een heidensch en beestachtig lawaai uitbrak, waarvan de Voorzitter gebruik maakte om tegen zijn plicht in aan Wijnkoop het woord te onthouden en de vergadering te sluiten. «In eenigszins opgewonden stemming gaat de vergadering uiteen» schrijft huichelachtig de schrijver van het Rotterdamsche nieuws in Het Volk, de hr. Spiekman. Jezuietischer kan het al niet, en wie de aanranding der S. D. P.ers door de opgezweepten van Troelstra heeft aanschouwd, weet wat deze valsche taal beteekent.

Intusschen heeft dit heele voorval weer eens beezen hoe noodig de S. D. P. is. Het is onze taak, en wij zullen er in slagen, te Rotterdam zooged als elders, te maken dat het woord van het socialisme onafhankelijk van parlementair geknoei, dat de democratie dat wil zeggen het eigen denken en optreden van de massa, deze demagogische kunsten van Troelstra en de zijnen overwint. En Troelstra heeft met zijn voorstelling te Rotterdam slechts aangetoond, dat deze «wereldstad» nog steeds het begin is van het donkere Zuiden, en dat de S. D. A. P. van Troelstra in haar manieren niet zoo heel ver van... elke andere demagogische partij afstaat. WP.

Uit het burgerlijke pers-moeras. — «De Telegraaf» met zijn voor de arbeiders bestemde aftreksel «De Courant» houdt er een stel correspondenten op na, die vroeger in het socialistische en anarchistische kamp geen onbekenden waren. Deze renegaten vormen een span zoo best als hun broodheer het maar wenschen kan: vandaag kittelen zij het klassegevoel van de arbeiders en morgen dat van de bourgeoisie, terwijl de sensatielust van het groote publiek doorlopend op geraffineerde wijze geprikkeld wordt. Zoo snijdt het mès naar alle kanten en vloeien de abonnés bij duizenden en duizenden toe. Een van deze lieden, de na vele omzwervingen en gedaanteverwisselingen via anarchie en socialisme in het burgerlijke pers-moeras aangelande ex-klompenschutter J. K. v. d. Veer geeft in «de Telegraaf» van 11 dezer de volgende vuiligheid ten beste:

De algemeene secretaris der syndicalistische Federatie van Transportwerkers hier te lande (Engeland), Robert Williams, een gewezen havenwerker, is hier pas in stilte getrouwd met een rijke Portugeesche jonge dame, Sime Seruya. Zij behoort tot de suf-

fragettes en stichtte een internationale boekwinkel in Adelphi. Tijdens de Londensche staking van transportwerkers, verleden zomer, werkte zij ijverig tot leniging van den grooten nood der gezinnen der stakers. Williams maakte toen kennis met haar. Zij kregen elkander lief en huwden. Doch het spreekt wel vanzelf, dat haar vermogen onwillekeurig zijn liefde aanvuurde. Ongelijk kan men hem niet geven. Naar geld hunkert iedereen, ook wel 'n socialist

Z66 danst deze ex-Tolstoiaan met de klompen in zijn vroegere idealen. Het zijn geen frissche geuren, die uit het gemoed van dit renegaatje opstijgen.
C. S.

De S. D. A. P. te Amsterdam in 1912.

Voor ons ligt het jaarverslag 1912 der Federatie Amsterdam van de S. D. A. P. Het geeft eenige merkwaardige cijfers ter illustrering van onze bewering dat de S. D. A. P. de industrieële en transportarbeiders niet tot zich trekt. Het toont aan dat van een samenvallen van S. D. A. P. en arbeidersklasse niet alleen niet gesproken kan worden, maar dat zelfs in de meeste bedrijfspgroepen een invloed van betekenis geheel ontbreekt. Trouwens het verslag erkent dit zelf waar het zegt:

„Er is in Amsterdam nog enorm veel te doen, wil onze propaganda doordringen juist in die kringen en groepen, waar ze het eerst en het meest noodig is. Men raadplege onze beroepsstatistiek om zich daarvan te overtuigen, zoo men nog niet overtuigd is.”

Welnu deze beroepsstatistiek laat duidelijk zien dat de reformistische politiek van de Arbeiderspartij niet instaat is om zelfs ook maar de direct-belanghebbenden b.v. de Gemeentewerklieden tot de partij te brengen; van deze laatste waren er 144 politiek georganiseerd. Welk een propagandistische kracht moet er wel van de reformistische raadsfractie uitgaan om dergelijke schitterende resultaten op te leveren.

Prosit Wibaut!

Volgens het verslag bedroeg de ledenwinst in 1912: 644; het totaal aantal bedraagt 3304. Een aantal en een vooruitgang, die gezien de «grote» propaganda (Rode dinsdag! en feestvergaderingen) en de sterkte van de moderne vakbeweging, die in Amsterdam behalve de centrale, vele hoofdbesturen en meer dan 1/3 van haar ledental heeft, niet schitterend zijn. Daarbij komt nog dat meer dan een derde niet tot de eigenlijke arbeiders gerekend kunnen worden, en dat er juist bij de belangrijke arbeidersgroepen bijna stilstand is. Zoo namen in 1912 de ~~bovenstaande met 8, de fabrieksarbeiders met 4, de typografen met 7, de sigarenmakers met 2, de transport- en havenarbeiders met 3, de zeelieden met 2 toe.~~

Volgens de beroepstelling 1909 waren in Amsterdam in de Nijverheidsgroepen 80652, bij handel en verkeer 58228 tezamen dus ± 140.000 onzelfstandigen werkzaam; de S. D. A. P. telt in deze groepen nog geen 2000 leden. Duidelijker dan iets anders geven deze naakte cijfers een antwoord op de onzinnige bewering van Van der Goes e. a.: dat de S. D. A. P. thans reeds het proletariaat zou vertegenwoordigen.

Volgens de beroepstelling 1909 waren te Amsterdam werkzaam in:

havenbedr. en transp. ± 14000 arb.; daarvan zijn lid S. D. A. P. 110*)				
zeevaart	3200	„	„	2
bojwvaken	5500	„	„	29
metaalnijverheid	15000	„	„	102
een aantal fabrieken	4000	„	„	6
tabaksbewerking	3700	„	„	144
meubelm en behangers	2700	„	„	58
timmerlieden	5400	„	„	54
schilders	2600	„	„	42
kledingindustrie	9330	„	„	133

Zelfs van de 9800 diamantbewerkers «de bloem der vakbeweging» waren er slechts 794 in de Arbeiderspartij georganiseerd.

In de Transportarbeidersbond te Bremen werd onlangs geklaagd over den lakschen geest der leden, er waren n.l. van de 6000 leden maar(!) 1850 bij de Partij aangesloten en 3800 lezers van het Partijblad. Dit ter vergelijking.

Wie door de opgeschroefde berichten in «het Volk» in de meening mocht verkeeren dat het reformisme in Amsterdam een schitterende toekomst tegemoet snelt, wordt door het Jaarverslag in meer nuchtere stemming gebracht. De meeste afdelingen klagen over te weinig huisbezoekers en verspreiders; bij de gemeenteraadsverkiezingen in district VIII werd hulp uit andere districten gevraagd, maar:

„Hoe beperkt het gevraagd en door de afdelingsbesturen toegezede aantal huisbezoekers ook was, ze kwamen niet opdagen.”

Ook over de propaganda voor «het Volk» het nobele orgaan der Arbeiderspartij laat het verslag een klaagtoon hooren. In Juni werd een grootsche actie op touw gezet, in 3 weken werden 19.495 exemplaren van het blad onder niet geabonneerden ver-

*) Waaronder de loopers van «het Volk» de loopers in de diamantindustrie etc.

spreid, 2050 reclamebiljetten aangeplakt, resultaat: 144 nieuwe abonné's!

„Niettegenstaande de vele en velerlei pogingen door de besturen aangewend (was de medewerking van de leden) schandelijk slecht en beneden elke verwachting.”

In October bracht een dergelijke actie met meer medewerking 1976 abonné's. — Zoo ziet men dat het reformisme met vervlakking en opportunisme ook hier niets bereikt; ook met de abonneenten-verzekeringsrommel zal de krant er bij de groote massa niet ingaan.

Wij besluiten met een komische noot; op pagina 5 van het verslag staat nog heel deftig vermeld het fiasco met de debatweigerig aan pg. Wijnkoop.

„In de vergadering van 11 Juli werd het aangenomen voorstel ten opzichte van Wijnkoop in zoverre gewijzigd dat alleen met de eventuele bezwaren van sprekers om met hem te debatteeren zou rekening gehouden en ernaar gehandeld worden.”

Wie lacht daar? Zeker niet de in dezen als slachtoffer gevallen van der Waerden; ook al niet over de cijfers van dit verslag die zoo helder aantoonen dat een door hem vermoed «naar links groeien» van de Arbeiderspartij niet plaats heeft.
C. S.

De vaderlandsliefde onzer bourgeoisie.

Tot nog toe geldt op Java niet, wat op de buitenbezittingen bestaat, namelijk een zoogenaamde «poenale sanctie» voor de contracten van de Europeesche planters met inlandsche arbeiders. D. w. z. als de inlandsche arbeiders, die zich verhuren bij planters op Java, hun contract opzeggen of verbreken, ervan doorgaan, worden ze niet, zooals b. v. op Sumatra, door de regeering weer gegrepen en gestraft. De inlandsche arbeider op Java is tot nog toe «vrij», net als zijn Nederlandsche broeder. De planters, georganiseerd in het Ned.-Ind.-Landbouwsyndicaat, klagen weliswaar steen en been over de «vrijheid». Ze hebben in vele gevallen gebrek aan arbeiders, en zouden dus maar al te graag degenen, die zij krijgen kunnen, met behulp van de regeeringsmacht, politie en justitie vasthouden, nadat zij deze verarmde en van hun bezit beroofde boeren eerst met allerlei voorspiegelingen hebben geronseld en overgehaald zich voor een geruimen tijd als koelie of slaaf te verhuren. Maar de regeering heeft tot nog toe aan dat drijven van de heeren planters weerstand geboden, omdat een dergelijke maatregel als de planters eischen, te zeer in flagranten strijd zou zijn met wat op Java de leus is, waaronder de Nederlandsche Regeering het oppergezag uitoefent.

Die weigering van de Regeering heeft nu langzamerhand steeds meer wrevel bij de planters gewekt. En hoe ver de wrevel reeds is gestegen, vernemen wij uit wat daaromtrent in de N. R. Ct. geschreven wordt door een, kennër der toestanden, Dr. R. Broersma.

Op een vergadering van planters van Banjoewangi (Oost-Java), zegt Dr. B.:

„Gewaagde meer dan een spreker van een meening zelfs van wensch, dat Java een Engelsch bezit zou worden, indien het vroema kapitaal bij gebreke van een poenale sanctie niet genoeg beschermd wordt. Een meening, een wensch, niet van de sprekers zelf, doch van anderen, die zij kennen en niet noemden.”

Men ziet: de vaderlandsliefde van die heeren reikt precies zoover als de Regeering geneigd is hun in alles ter wille te zijn, volkomen uitvoerster hunner wenschen, hun getrouwe dienares.

Dit verandert niet door het feit, dat er ook vele Engelsche ondernemingen juist in die streken zijn gevestigd. Want de planters, die zoo praten, waren Hollanders. Maar wel wijst de toenemende indringing van Engelsch en ander buitenlandsch kapitaal in Nederlandsch-Indië ons op het toenemende gevaar, dat Indië voor het Nederlandsche proletariaat oplevert, omdat immers de kans toeneemt, dat bij de eerste de beste gelegenheid de groote mogendheden voor de belangen van hun kapitalisten in 't Indië van onze bourgeoisie zullen willen opkomen.

Maar Dr. B. zegt nog meer:

„Men behoeft nu juist niet onder Banjoewangische planters te verkeeren om een ellendige mismoedigheid te vernemen inzake de duurzaamheid van ons koloniaal bezit. Een minister, en regeering, die ons het vertrouwen in de qualiteit onser weerkracht hergeeft, zou een ware zegen zijn voor het Nederlandsche volk. Vooral in een kolonie is dat vertrouwen zoo gewenscht. Anti-nationaal gesprek en anti-nationaal gedoe, zooals zij thans in Indië aan de orde van den dag zijn, zouden er veel minder zijn, wanneer niet in den regel zoo sceptisch werd geoordeeld over de weerkracht van den Nederlandschen Staat.”

Kan men een duidelijker bevestiging vinden van wat wij nog onlangs constateerden, dat in Indië de voornaamste drijfkracht ligt voor het Nederlandsche militarisme.

De minister, de regeering, die de Nederlandsche bezitters het vertrouwen in de weerkracht van Groot-Nederland kan hergeven, die is er reeds. Het is Colijn, de lieveling van de groote liberale bourgeoisie. Zou Colijn niet in staat zijn, de patriotische gevoelens

der Indische planters weer wat op te doen leven? En zou menige bezitter reeds daarom niet aarzelen zijn stem uit te brengen tegen een regeering, die hem bezit?
v. R.

De Drijfkracht van het Imperialisme.

Een paar weken geleden verklaarde de Deutsche gezant te Constantinopel, jonker von Wangenheim, dat niemand, tegenwoordig noch in de toekomst, een vinger naar Anatolië mocht uitsteken, waar het Deutsche volk levensbelangen heeft. Deze verklaring is van groote beteekenis. Er wordt in gezegd, dat Deutschland niet dulden kan, dat een andere Mogendheid aan Klein-Azië raakt, en dat, mocht daar eens geen Turksche Regeering meer zijn, Deutschland aanspraak op dit gebied maakt. Klein-Azië behoort tot de Deutsche invloedssfeer! Het kan op het eerste gezicht zonderling schijnen, dat deze gewichtige verklaring zoo weinig opzien baarde, maar toch is dit zeer eenvoudig te verklaren door het feit, dat zij eigenlijk overbodig was. Iedereen wist reeds lang, ook zonder nadrukkelijke verklaring, dat het Deutsche imperialisme Klein-Azië als zijn gebied beschouwt. En iedereen kent de grond waarop zulk een politieke pretentie berust: Deutschland heeft daar «levensbelangen». Zou het Deutsche volk niet vrij en welvarend kunnen zijn, wanneer een andere Mogendheid in Klein-Azië regeerde? Daar gaat het niet om. Maar in Klein-Azië liggen spoorwegen, bevoeiingswerken, mijnconcessies die aan het Deutsche kapitaal behooren. De «levensbelangen» zijn kapitalistenbelangen die met het welzijn van het volk niets hebben te maken. De belangen van het in de wereld belegde kapitaal vormen de drijfkracht en de grondslag voor de moderne wereldpolitiek, voor het imperialisme.

Wereldpolitiek, politiek ingrijpen in het lot van verafgelegen deelen van de wereld is zoo oud als het kapitalisme zelf. Maar deze wereldpolitiek had vroeger een andere grondslag dan heden, en moest daarom ook een ander karakter dragen. In de tijd van de groote ontdekkingsreizen aan het einde van de 15e eeuw was gouddorst de drijvende kracht; voor de uit de wereld der middeleeuwen opgekomen geldmaatschappij was geld de groote macht van de wereld geworden; ieder jaagde en streefde naar geldbezit, deze kracht was zoowel de prikkel tot de alchemistische experimenten om uit koper en ander metalen goud te maken, als tot de stoere ontdekkings-tochten naar landen waar goud en zilver te vinden waren of specerijen, die tegen goud werden afgewogen. Roof en plundering waren de inhoud van deze wereldpolitiek; wat daar gedurende eeuwen aan schatten was opgehoopt viel de Europeesche veroveraars in handen en speelde na menige wisseling van bezit de gewichtigste rol in de oorspronkelijke oopenhooping van het kapitaal, waarop het begin van de kapitalistische productie berust. Dat geldt voor de Spaansche veroveringen in de 16e eeuw zoowel als voor de verovering van Britsch-Indië door Lord Clive in de 18e eeuw.

Met de ontwikkeling van de kapitalistische grootindustrie veranderen ook de betrekkingen tusschen Europa en de andere werelddeelen. Deze dienen nu niet meer om schatten te leveren — er is daar ook niet zoo heel veel meer te rooven — maar om waren te koopen. Het kapitaal wordt nu gevormd uit de meerwaarde die uit de arbeiders wordt geperst. Wat de industrie vooral noodig heeft zijn markten voor de afzet van waren. Groeiend in een wereld van kleinburgerlijke en boersche productie die de grondstoffen leveren, heeft het kapitalisme een zich steeds vergrootend afzetgebied noodig. Nu is het geen dwingende noodzaak meer volken met geweld te onderwerpen; de kapitalist komt als vreedzame handelaar: «de goedkoopste prijzen harer waren zijn de zware artillerie waarmee zij alle Chineesche muren tegen den grond schiet» zeide het Communistische Manifest van de industrieële bourgeoisie; alleen daar waar deze niet voldoende was trad de werkelijke artillerie somtijds in werking om barbaren tot openstelling der grenzen te dwingen. Naar buiten greep deze politiek niet zoo diep in, als de verwoestende veroveringen van de eerste periode; de warenafzet vereischt geen politieke heerschappij over de volkeren met welke men in ruilverkeer treedt. De Engelsche wereldheerschappij was niet veel meer dan een wereldpolitiek die zich met de innerlijke aangelegenheden der primitieve volkeren niet, of slechts voorbijgaand bezigheid. Naar binnen had echter een economisch oplossingsproces plaats: de gestadige verandering der naturaliënproductie in warenproductie, die veel sociale ellende schiep en daarmee de bodem voor latere omwentelingen voorbereide.

Geheel anders is het karakter van de moderne wereldpolitiek. Zij schijnt door hare aanvallende, gewelddadige en roofzuchtige veroveringslust tot de oudste vorm terug te keeren; maar in haar binnenste wezen is zij juist aan deze tegengesteld. Want Europa heeft niet, zooals toen te weinig kapitaal, dat dus in vreemde landen bij elkaar geroofd moet worden; het heeft tegenwoordig te veel kapitaal, dat dus in vreemde werelddeelen winstgevend moet worden gemaakt. Niet kapitaal verschaffen zooals in de eerste periode, niet kapitaal door warenkoop bezighouden zooals in de tweede, maar kapitaal opnemen is thans de taak van die landen. De meerwaarde die de vele miljoenen proletaren in de kapitalistische landen produceeren groeit tot geweldige kapitaal-massa's aan. Waar dit kapitaal onder dak te brengen opdat het een goed profijt afwerpt? In het eigen land is de industrie nog wel voor uitbreiding vatbaar, maar b.v. in Duitschland laat door de kleinere profijten de grens zich toch reeds zien. En dan, het gaat niet eenvoudig om profijt, doch om het hoogst mogelijke profijt. Daarom wendt het kapitaal zich naar de primitieve landen, waar hooge profijten te behalen zijn. Daar is vruchtbare grond, die niets kost, en geschikt tot cultuur van grondstoffen die de industrie noodig heeft geschikt is. Daar liggen natuurschatten, wel is waar niet meer op primitieve wijze te plunderen maar door arbeid te exploiteeren en zoo reusachtige winsten aanbrenghend. Daar wonen inlanders met weinige behoeften en in staat tot arbeiden; zou het kapitaal, dat ontdekt heeft goud uit menschenarbeid te slaan, de meerderheid van het menschedom onuitgebuut laten? Daar zijn eerezuchtige of domme vorsten, gemakkelijk te bezwenden, die voor kanonnen of privé-geuoegens leeningen tegen woekerrente opnemen, en daarvoor de schuldeischers langzamerhand de beschikking over de belastingen van hun land moeten geven. Daar zijn overal spoorwegen aan te leggen die deze landen voor de wereldmarkt ontsluiten en die als zij niet direct genoeg opbrengen door rentegarantie vanwege de Staat op de been worden geholpen. Het kapitaal wordt in ware vorm naar vreemde landen geëxporteerd en daarvoor vloeit als profijt een voortdurende product-stroom terug die de kapitalisten verrijkt.

Deze kapitaalexport brengt een geheele nieuwe politiek van de Europeesche staten met zich mee: de wereldpolitiek van het moderne Imperialisme; want nu blijft het niet bij een uiterlijke aanraking van de vreemde volkeren en de Europeanen; het kapitaal dringt die landen binnen, sticht daar ondernemingen, schept een nieuwe productiewijze. Daarvoor heeft het kapitaal moderne Europeesche rechtsverhoudingen noodig; het kan het zich niet door de luimen van onbeschaafde despoten, die het goddelijke uitbuitingsrecht van het kapitaal niet voldoende begrijpen, bij zijn winsthonger moeilijk laten maken. Het kapitaal heeft de politieke heerschappij noodig in het land waar het huishoudt. Het heeft proletariërs noodig om uit te buiten; waar dus de inlander nog hun eigen grond en vee bezitten moet de staatsmacht te hulp komen om hen of direct door oorlog of be-rooving of indirect door bescherming der hun be-roovende Europeanen, bezitloos te maken. Door de kapitalistische productiewijze ontstaan scherpe belangen-tegenstellingen tusschen het kapitaal en de volksmassa's. Het verellendigt en onderdrukt deze: vandaar dat het kapitaal een sterke staatsmacht noodig heeft, om hen neer te houden. Het behoeft echter ook een hun gunstiggezinde en toegedane staatsmacht voor het toestaan van bijzondere voor-deelen, concessies en rentegaranties onderuitsluiting van de concurrenten; waar geen groot staatsverband bestaat, zooals bij de negers in Afrika, wordt het land tot kolonie gemaakt en de eigen staatsmacht daar overgeplant; waar reeds een sterke regering bestond zooals in Turkije, werd deze door het Kapitaal beïnvloed en afhankelijk gemaakt.

Zoo toont het hoogontwikkelde kapitalisme een terugkeer tot de gewelddadige veroveringspolitiek der oude tijden maar tot een hoogere vorm verheven; om de belangen van het Kapitaal te behartigen moet een land dat kapitaal exporteert zoo groot mogelijke gebieden in de wereld veroveren en onder zijn invloed brengen. Daartoe is macht noodig, militaire macht, teneinde zijn aanspraken kracht bij te kunnen zetten, en om de concurrenten en andere mogendheden te dwingen daar rekening mee te houden. Imperialisme, machtspolitiek door steeds sterkere bewapening, is daarom de leus van de bourgeoisie op deze trap der ontwikkeling.

Wanneer nu de Duitse regering de volksmassa's weer nieuwe militaire lasten wil opleggen of misschien zelfs het volk tot den oorlog roept om de «levensbelangen» van Duitschland te verdedigen, dan weten de arbeiders nu waarvoor zij lijden en bloeden zullen.

De Duitse gezant heeft ons getoond wat voor «levensbelangen» dit zijn: zij liggen in Klein-Azië — het zijn bloot winstbelangen van het kapitaal. En daarom zal het proletariaat met alle energie daartegen strijden, opdat niet de hoogste levensbelangen der arbeidende massa's aan deze «levensbelangen» ten offer zullen worden gebracht. A. P.

Van de Afdelingen.

Amsterdam. 11. Vrijdagavond sprak Wijnkoop voor een zotal aanwezigen over de Antihese; Coalitie en Concentratie. a. s. Vrijdagavond, 7 Maart geeft S. de Wolff een cursus over Loon, Prijs en Winst.

Dinsdag 4 Maart huish. verg. zaal nog nader bij konvokatie bekend te maken Agenda; Amendementen op Kongres-voorstellen. — Interpelatie Luteraan. — Kandidaatstelling voor P. B., Redactie en Commissie. — Huisbezoekers van H. H. worden verzocht de gegeven mede te brengen. — Maandagavond 10 Maart Openb. Verg. in De Watergraafmeer. Spr. Wijnkoop: Onderwerp, Revolutionaire of reformistische. Politiek Maandag 17 Maart zelfde verg. in Zaandam. Dinsdag 18 Maart Kommunc-verg. in De Geelvinck. Spr. Wijnkoop.

Duitscher Arbeiter Bildungs-Verein, Amsterdam. Volgens het in haar jaarvergadering uitgebracht verslag van den sekretaris is deze vereniging, niettegenstaande het vertrek van verschillende leden naar het buitenland, toch met eenige leden toegenomen, zoodat haar ledental aan het eind van het jaar 37 bedroeg. Haar doel, de ontwikkeling harer leden in politieke en economische vragen in den geest van de internationale Sociaaldemokratische arbeidersbeweging, heeft zij ook in het afgelopen jaar planmatig voortgezet, waarvoor zij 9 openbare vergaderingen heeft gehouden en 14 ledenvergaderingen. Verschillende inrichtingen werden gezamenlijk bezocht, waaronder Artis, de Diamantslijperij van de firma Ascher, de Hofstede Oud-Bussum en de Tuinbouwschool te Aalsmeer. De bibliotheek wordt met een flink aantal boeken vermeerderd. Haar verenigingslokaal bleef ook dit jaar in Café Metropole, Rembrandtsplein 44.

Op Zondagavond 2 Maart houdt de vereniging haar 2e jaarfeest in het lokaal „Belvedere” de Ruyterkade. Eenige kunstenaars verleenen hun medewerking en wordt door eenige leden een duitisch tooneelsuk opgevoerd.

Groningen. Gorter sprak hier in openbare vergadering over het onderwerp „De komende verkiezingen”. De vergadering was vrij goed bezocht. We wonnen een abonné op de Tribune.

Rotterdam. Donderdag hield de Federatie S. D. A. P. eene openbare vergadering over het Onderwijs-vraagstuk, waar Gerhard en de Zeeuw spraken. De vergadering was zeer slecht bezocht. Wel een bewijs van de groote belangstelling der Rotterdamsche S. D. A. P.'ers, zoodra er geen relletje te wachten staat. Onzerzijds verdedigde v. Ravesteijn uitvoerig het standpunt onzer Partij in zake onderwijs.

Dinsdagavond debatteerde Wijnkoop met Troelstra. Zie rubrick Politiek en Polemieck.

Rotterdam. Dinsdag 18 Feb. vond hier de eerste schermutseling in den verkiezingsstrijd plaats, waar wij aan deel namen. In Rotterdam IV debatteerde v. Ravesteyn op een van de vele vergaderingen, die de S. D. A. P. hier al sinds den afgelopen herfst zeer ten genoegen van de liberalen tegen de Tariefwet houdt, met den candidaat der S. D. A. P. in dat district H. B. de Zeeuw. De vergadering bestond voor 't grootste deel uit leden der Arbeiderspartij, wat den spreker moed gaf om in zijn repliek de sluizen van de demagogie en de persoonlijke verdachtmakerij wijd open te zetten. Dit zal dezen onderwijzer, die voor Deventer tot een der ergste drijvers tegen de Tribune behoorde en die nu doodsbang is, dat wij hem uit de herstemming zullen houden, niets baten. Wij zullen voortgaan, de groote zakelijke verschillen op den voorgrond te stellen en laten ons daar zoomin door een de Zeeuw als door zijn meerderen van de wijs brengen.

Tilburg. Een vergadering met Wijnkoop kon hier wegens te geringe belangstelling niet doorgaan. We geven de moed echter hier niet op, vooral omdat deze geringe belangstelling niet enkel ons, maar de heele (trouwens achteruit gaande) vak- en politieke beweging hier in Tilburg treft. We zullen pogen ze te doen opleven.

Utrecht. Maandagavond belegde de afdeling een openbare vergadering met Wijnkoop over het onderwerp: «Veertigmillioen voor oorlog en het volk in ellende».

Ondanks het feit dat de U. B. B. dienzelfden avond een openbare vergadering had belegd over de bestekbepalingen, was onze vergadering door een veertigtal arbeiders bezocht, waaronder enkele S. D. A. P.'ers.

Eén daarvan vroeg naar aanleiding van de critiek van Wijnkoop op de houding van ter Laan en Hugenholtz in de 2e Kamer en van v. d. Goes in «het Weekblad» of Wijnkoop dan zoo «knap» zou zijn om als hij in de 2e Kamer zat het militarisme af te schaffen, hetgeen Wijnkoop gelegenheid gaf om aan te toonen hoe men in de S. D. A. P. aan overschatting van het parlementarisme leed en daartegenover te stellen de socialistische opvatting van de beteekenis van den parlementairen strijd. Bij dit punt, evenals bij de critiek, op het in de 2e Kamer en in «het Weekblad» gebeurde was aan de arbeiders te merken dat dit indruk op hen maakte.

Onze eerste openbare vergadering dit jaar mag als uitstekend geslaagd beschouwd worden.

Op 12 en 19 Maart houdt de afdeling een cursus over «de Duurte» met Wijnkoop. Reeds ter vergadering werden een vijftal kaarten hiervoor verkocht.

Op de partijgenooten rust de plicht ook deze cursus goed te doen slagen, door met de kaarten huisbezoek te gaan doen en voor flinken verkoop zorg te dragen.

Komaan ieder aan het werk!

Het secretariaat van de afdeling is thans gevestigd bij:
G. H. MOUW, Billitonkade 19

Alles dus van nu aan daarheen te zenden.

Weesp. Maandag sprak hier de liberaal de Jong voor een stampvolle zaal. Voor ons debatteerde onze partijgenoot Jan van den Berg die op een duidelijke wijze ons standpunt in zake het onderwijs algemeen kiesrecht staatspensioen en het militarisme uiteenzette. In het antwoord van De Jong haalde hij telkens uitspraken van Hugenholtz, Troelstra e. a. aan, maar zei er tevens bij dat de S. D. P. een ander standpunt in nam. Hij noemde ons niets praktisch omdat wij zoodoende de Clerikalen in de hand werkten.

Van den Berg kreeg toen nog enkele minuten en toonde duidelijk aan dat het voor de arbeiders lood om oud ijzer is een liberaal

of Clerikaal getuige 1903, de bakerswet enz. Het was voor de S. D. A. Pers beschamend door de Jong zoo opgehield te worden, maar voor ons was het een goede avond getuige het applaus, dat wij kregen.

Hengelo. Donderdagavond sprak de vrijz. dem. Zelvelde over het Concentratie-program. Albarda en Wijnkoop debatteerden. Met genoegen constateerde de Voorz. Stork, dat alleen de kleine partij der S. D. P. adviseerde in geen geval de liberalen te steunen, terwijl Zelvelde in zijn schik was dat slechts Wijnkoop alleen de leuze «geen man en geen cent» voor het militarisme handhaafde.

Steunt de Sigarenmakers.

1863 - 1 Maart - 1913.

OPEN BRIEF aan het Centrale Komitee tot het bijeenroepen van een Alg. Duitisch Arb. Kongres te Leipzig door Ferd. Lassalle. **Aanvang van de Duitse Sociaal-demokratie.**

Kongres-voorstellen.

Erratum In Voorstel 12 van het P. B., de motie nl. inzake de verkiezingen 1913, moet het sub 3 heeten:

„aan de kandidaten der S. D. Arb. Partij, eventueel ook aan die van burgerlijke partijen *die buiten de vrijz. concentratie en de kerkel. coalitie staan* voor zoover die burgerlijke partijen het onverzwaakt A. K. voor mannen en vrouwen in hun program mochten opnemen, bij de herstemmingen de steun der S. D. P. te verleenen.”

Men gelieve er op te letten dat de onderstreepte woorden de vorige keer waren uitgevallen.

Korrespondentie: Ingezonden lid minderheid Spoorwegpers. volgende week.

Advertentiën

Heden overleed na een korte ziekte, mijn dierbare

HELENA VAN DER VLIES

Amsterdam, 23 Febr. 1913.

K. J. JEUKEN.

Corn. Trooststraat 50.

Heden overleed na een korte ziekte, mijn innig geliefde zuster

HELENA VAN DER VLIES.

23 Februari 1913.

ANKE VAN DER VLIES.

Schiedam -Amsterdam.

Heden overleed onze lieve vriendin en medestrijdster

HELENA VAN DER VLIES.

D. HUIJSMAN,

M. HUIJSMAN-BYMOER.

Amsterdam, 23 Febr. 1913. — Corn. Trooststraat 50.

Afd. Amsterdam.

Huishoudelijke Vergadering op Dinsdag 4 Maart, in zaal 3 van d'Geelvinck.

Agenda: Interpellatie Luteraan. — Bespreking amendementen Congres voorstellen. — Kandidaatstelling P. B., Redactie, Commissie.

Huisbezoekers district 2 en 3 worden verzocht verslag van hun werken te komen uitbrengen. Denkt om de Contributieboekjes mee te brengen.

Vrijdag 7 Maart, Kursusverg. in De Geelvinck. Inleider: S. de Wolff. Onderwerp: Loon, Prijs en Winst.

Entree vrij. Diskussie vrij.
Introductie gewenscht.

N.B. De debating avond bij Secrève is deze week Maandagavond, 3 Maart, 's avonds 8½ uur.

SOC.-DEM.-PARTIJ. Afd. Den Haag.

Openbare Cursus

op de Vrijdagen 7 en 14 Maart 's avonds halfnegen in het Geh. Onth. Koffiehuis, Nieuwe Molstr. 19.

Spreker: B. COLTOF

Onderwerp: Sociale wetgeving in Nederland.

Debat vrij. Toegang 5 Cent.

De Levensverzekering

„AURORA”

Opgericht 12 September 1887

Heerengracht 62, AMSTERDAM,

bestemt haar eventueel te maken winsten als volgt: 75% aan „De Weezenkas”, Vereniging op den grondslag van het beginsel: „Opvoeding zonder geloofsdogma” en 25% aan het „Nederlandsch Vrijdenkers-Fonds”.